

Nr 173.

Av fru Ericsson i Luleå m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar om anslag till ferieresor för barn och husmödrar.

I årets statsverksproposition föreslås i femte huvudtiteln under punkterna 32 och 33 att nu gällande bestämmelser för ferieresor för barn och husmödrar m. m. skola tillämpas även under budgetåret 1953/54.

Enligt nuvarande bestämmelser gäller bland annat att den enskilde får lämna ersättning för de resor till enskilt ordnad ferie- eller semestervistelse, som helt eller delvis företagas med järnväg. Ersättning lämnas med fem kronor för barns och vårdares resor och med tio kronor för husmödrars resor. För såväl barn som vårdare bestridas resekostnaderna dock helt av statsmedel, då fråga är om resor, som företagas antingen av barn från familj med minst tre hemmavarande barn, av vilka icke något under det år resan sker uppnår högre ålder än 14 år, eller av barn till ensamstående moder.

Resor för gäster till och från semesterhem äro helt avgiftsfria.

Frågan om att den enskilde skulle lämna en avgift för ferieresorna var under flera år mycket aktuell, och diskussioner fördes mot och för en sådan åtgärd. 1951 års riksdag beslöt att avgift skulle uttagas av den enskilde, och bestämmelserna härom trädde i kraft den 1 juli 1951. Den avgift, som då uttogs, var större än den som nu erlægges. Ej heller funnos då några undantagsbestämmelser för resor för barn från familjer med tre barn eller barn till ensamstående mödrar. Enligt 1952 års riksdags beslut sänktes avgiften för vissa barns och vårdares resor, och nyssnämnda undantagsbestämmelser infördes. De nya bestämmelserna började att tillämpas den 1 maj 1952.

I vissa remissyttranden över arbetsmarknadsstyrelsens utredning om semester åt husmödrar, lantbrukare m. fl. har det ifrågasatts, om icke bestämmelserna skulle kunna slopas om den enskildes skyldighet att lämna ersättning för ferieresorna. Departementschefen har emellertid ansett, att tillräckliga skäl icke föreligga att nu ompröva de för ferieresorna gällande bestämmelserna, som de senaste åren ändrats upprepade gånger.

Det må icke här förnekas, att bestämmelserna för ferieresor för barn och husmödrar ändrats upprepade gånger och att detta medfört stora svårigheter för landets barnavårdsnämnder, som lokalt ha att handlägga ärendena om resorna. En ändring av bestämmelserna så till vida att den enskilde befriades från att erlægga avgift skulle dock icke

bliva betungande för barnavårdsnämnderna. I stället skulle nämndernas arbete härigenom icke obetydligt lättas. Nämnderna måste under nuvarande förhållanden i varje fall pröva om avgift skall erläggas eller ej. Nämnderna måste vidare vid utskrivningen av biljettbeställningar för resor tillämpa olika förfaringssätt. Detta är skäl, som tala för ett slopande av avgiften. Det viktigaste skälet är dock av annan art.

Under de senaste åren har antalet resor för såväl barn som husmödrar icke oväsentligt minskats. En bidragande orsak härtill är utan tvekan att söka i bestämmelserna om avgiften. Uttagningen av denna har inneburit en inskränkning av förmånen och hårdast drabbat de små inkomsttagarna. Avgiften har verkat återhållande när det gällt att använda sig av förmånen av ferieresorna. En utgift på fem eller tio kronor synes kanske många vara ett helt obetydligt belopp. I familjer, där en mindre arbetsinkomst skall täcka kostnaderna för allt vad som hör till livets nödtorft, hyra, mat, kläder, sjukkasseavgifter etc., blir en extra utgift om fem eller tio kronor dock kännbar. Många av våra strävsamma, kanske ofta mycket utslitna husmödrar, som äro i allra största behov av vila och ledighet, avstå förvisso, osjälviska som de äro, från en välbehörlig resa. Anledningen är den, att de anse, att det belopp om tio kronor, som de ha att erlägga, måste användas till för familjen mera nödvändiga ting.

Med stor tillfredsställelse har det kunnat konstateras, att feriebarnsverksamheten för varje år kunnat utvidgas. Den är att föredraga icke enbart av ekonomiska skäl utan fast mer på grund av att den gagnar barnen bättre än en vistelse i ett kollektiv. Till enskilda feriehems skola landets feriebarnsreseanordnare i första hand uttaga barn från hem där ekonomin är dålig eller där de sociala förhållandena äro sådana, att ett miljöbyte är nödvändigt för barnen. Feriebarnsreseanordnarna ha icke så sällan att kämpa med ekonomiska svårigheter. Kostnaderna för barnens inackordering äro i ständigt stigande. För anordnarna ha också bestämmelserna om avgiften för ferieresorna inneburit en icke obetydlig ökning av omkostnaderna. Anordnarna kunna nämligen många gånger icke utkräva avgiften av föräldrarna utan få själva erlägga denna. Detta kan medföra att ett mindre antal barn komma att utplaceras. De medel, som äro avsedda för inackorderingskostnaderna, få till viss del tagas i anspråk för resekostnaderna. För ytterligare stimulering av feriebarnsverksamheten har socialstyrelsen föreslagit, att statsbidraget till driften av feriebarnsverksamheten, som för närvarande utgår med högst 1 krona för barn och dag, skulle höjas till 1: 50 kronor. Oaktat en viss förbättring av stödet till barnkolonier och feriebarnsverksamhet kan synas önskvärt har departementschefen icke funnit sig för närvarande kunna tillstyrka ökad medelsanvisning för ändamålet.

Enligt de beräkningsgrunder, som socialstyrelsen använt och mot vilka departementschefen icke haft något att erinra, uppskattas de belopp, som

de enskilda själva beräknas erlägga, till 162 250 kronor för barnens och vårdarnas resor och till 236 000 kronor för husmödrarnas resor. För statsverket blir den ekonomiska betydelsen av avgiften alltså icke så stor. Vi finna för vår del det vara av betydelse att bestämmelserna om avgiften, som den enskilde skall erlägga, borttagas.

I anslutning till vad som ovan anförts hemställa vi,

att riksdagen vid behandlingen av statsverkspropositionen vill

dels besluta att bestämmelserna slopas om att den enskilde skall lämna ersättning med respektive fem och tio kronor för ferieresor till enskilt ordnad ferie- eller semestervistelse;

dels under femte huvudtiteln till Ferieresor för barn för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag om 3 100 000 kronor;

dels ock under femte huvudtiteln till Ferieresor för husmödrar för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag om 1 500 000 kronor.

Stockholm den 21 januari 1953.

Hildur Ericsson,
Luleå.

Thyra Löfqvist.

Disa Västberg.
